

OBROVSKÁ SOCHA S HLINĚNÝMA NOHAMA Daniel 2,27-35 Daniel a Nabúkadnesarův sen

Introit: *Utíkám se k tobě, Hospodine, kéž nikdy nejsem zahanben! Pro svou spravedlnost mě vysvobod', pomoz mi vyváznout, skloň ke mně své ucho, buď mou spásou. Buď mi skalním příbytkem a budu se tam uchylovat stále. Rozhodls o mé záchraně, tys můj skalní štít, moje pevná tvrz!*

Čtení Lk 20,9-19 O zlých vinařích:

Pak začal vypravovat lidu toto podobenství: "Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a odcestoval. V stanovený čas poslal k vinařům služebníka, aby mu odevzdali podíl z výnosu vinice. Ale vinaři ho zbili a poslali zpět s prázdnou. Poslal k nim ještě jiného služebníka; oni i toho zbili zneuctili a poslali zpět s prázdnou. Poslal ještě třetího; i toho zbili do krve a vyhnali. Tu řekl pán vinice: 'Co mám dělat? Pošlu svého milovaného syna, na něho snad budou mít ohled.' Když ho však vinaři spatřili, domlouvali se mezi sebou: 'To je dědic. Zabijme ho, a dědictví bude naše.' A vyvlekli ho ven z vinice a zabili. Co tedy s nimi udělá pán vinice? Přijde, zahubí ty vinaře a vinici dá jiným." Když to uslyšeli, řekli: "To přece ne!" On na ně pohleděl a řekl: "Co tedy znamená slovo Písma: 'Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným?' Každý, kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho padne, toho rozdrtí." Zákoníci a velekněží ho chtěli v tu hodinu dostat do rukou, ale báli se lidu; poznali totiž, že to podobenství řekl proti nim.

Text Daniel 2,27-35 Daniel a Nabúkadnesarův sen:

Daniel králi odpověděl: "Tajemství, na které se král ptá, nemohou králi sdělit ani mudrci ani zaklínači ani věštcí ani planetáři. Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství. On dal králi Nabúkadnesarovi poznat, co se stane v posledních dnech. Toto je sen, totiž vidění, která ti prošla hlavou na tvém lůžku: Tobě, králi vyvstaly na lůžku starosti o to, co se v budoucnu stane, a ten, který odhaluje tajemství, ti oznámil, co se stane. Já pak to nemám z moudrosti, které bych měl více než ostatní živé bytosti, ale to tajemství mi bylo odhaleno, aby výklad byl králi oznámen a abys poznal myšlení svého srdce. Ty jsi, králi, viděl jakousi velikou sochu. Byla to obrovská socha a její lesk byl mimořádný. Stála proti tobě a měla strašný vzhled. Hlava té sochy byla z ryzího zlata, její hrud' a paže ze stříbra, břicho a boky z mědi, stehna ze železa, nohy dílem ze železa a dílem z hlíny. Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhla kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, a rázem bylo rozdrceno železo,

hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlatě v letní době. Odnese je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi.

Ježíšovo podobenství, které jsme slyšeli v prvním čtení je o tom jak dopadnou vinaři, kteří si chtěli přivlastnit úrodu z vinice a nakonec zabrat i samotnou vinici, když zabili syna majitele vinice. Vinaři budou zahubeni a vinice bude dána jiným. O vinici říká Izajáš: (Iz 5, 7+13) *Vinice Hospodina zástupů je dům izraelský a muži judští sadbou, z níž měl potěšení. Čekal právo, avšak hle, bezprávi, spravedlnost, a hle, jen úpění. ... Proto bude můj lid vystěhován, neboť nemá poznání. Zákoníci a velekněží velmi dobře věděli o jaké vinici a jakých vinařích Ježíš mluví. I my sami na tom můžeme být se svou péčí o Boží vinici podobně jako oni a může nás valící se kámen vylekat. Můžeme i my se svým křesťanstvím skončit pod kamenem, který se uvolnil ze skály? Ježíš velmi pravděpodobně myslí na kámen, který porazil sochu ze snu Nabuchodonozora, když na závěr svého podobenství říká: ' Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným?' Každý, kdo padne na ten kámen, roztříští se, a na koho padne, toho rozdrtí." Připomíná tak kámen, skálu, kterou je Hospodin pro tento svět a všechny jeho vládcy. Kámen ze skály patří Stvořiteli, Hospodin sám je skála. Kdo je Bůh krom Hospodina, kdo je skála, ne-li Bůh náš! Ptá se žalmista.*

Jak podobenství o vinici, tak také sen Nabuchodonozora nás uvádí do dvojího napětí. Na jedné straně obava, že naše vinice, naše sochy, náš svět a myslím i na náš osobní svět vezme zasvé a skončí. Na druhé straně radost, že ten, kdo má konec ve své moci je Hospodin, naše skála a skalní šít.

Socha ze snu je symbolem různých vlád, období života. Socha je práce lidských rukou. I když svítí drahými kovy a je pevná, přece se rozpadne, protože železo smíchané s hlinou nárazem nemá trvání.

Vykladači textu rádi ztotožňovali zlato-stříbrno-bronzovo-železno-hlinitou sochu s těžkou dobou ve které žili. Jednou to byli Seleukovci s Ptolemaiovci, pak Římané, američtí otrokáři - vznikl spirituál *Daniel kámen zří*, který jsme s velkou oblibou zpívali za vlády komunistů. Ano, vy vládcové jste tou obrovskou sochou s hliněnými nohama a váš konec je nevyhnutný.

Ježíšovo podobenství také patří do této řady výkladů Nabuchodonozorova snu, ale s tím rozdílem, že Ježíš je schopen valící se kámen popsat a vidět zhoubu, kterou způsobí, ale také jeho blahodárné působení, připravenou novou zemi a nové nebe, Boží království, které se přiblížilo spolu s valícím se kamenem.

Příběh o králově snů je stále důležitý a inspirativní, protože plasticky

zaznamenává mechanismus setkání s pravdou. Nabuchodonozor měl sen, který ho velmi rozrušil, ale obsah snu si nezapamatoval. Tušil, že je to velmi důležitý sen a žádal od svých věštců a hvězdoporců, aby mu sen sdělili a vysvětlili. Ale kdo z lidí vidí do snů jiného člověka. Králův požadavek se zdá být nesmyslný. Řekni nám ten sen a my ti sdělíme výklad, hájili se hvězdoporců. Král se však rozhněval a nechal své učené poradce za jejich neschopnost popravít. Když přišla řada na Daniele a jeho přátele, přišla ke slovu ještě jiná moudrost než ta, která pramení z lidského poznání. Lidské vědění a bádání na všechny věci života nestačí. *„Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím?“* ptá se apoštol Pavel, když mluví o kříži Ježíše Krista. Daniel porozuměl královi rozrušení a slíbil mu pomoc. S odvahou a důvěrou se obrací na Hospodina a je vyslyšen. Bůh dal Danielovi poznat, čím se král trápí.

Sen vladaře - Sen, který si pamatujeme, a kterému porozumíme nám často otevře vidění toho, co prožíváme v bdělosti. Ve snu si uvědomujeme obavy a touhy, ale také někdy pochopíme co bychom mohli dělat dál, jak se zachovat, kde a jaká je naše odpovědnost na naše tápání.

Babylonský vladař poznal sílu svého snu, který měl státnický dosah pro celou říši. Proto byl tak rozrušený a hledal odpověď. Jako je král určovaný svým posláním a jeho sen je třeba vidět v souvislosti s jeho posláním, je i každý z nás určován svou odpovědností a postavením, ať jakkoli obyčejným a souvisí s hledáním toho, co mám udělat, jak se zachovat, jak pojmout svůj život.

Mnoho lidí chce porozumět svému vnitřnímu rozrušení a hledá příčinu svého neklidu podobně jako Nabuchodonozor a podobně nevědí, co viděli svým vnitřním pohledem čeho se dotkli ve svém snu, který si nepamatují, ale zůstala jim v mysli otázka. Člověk mnohdy neví, proč jsou tak nesvůj, proč se zlobí na svět, proč ho nenaplňuje jeho povolání a práce. Když takto rozrušené lidi potkáváme a že jich je v dnešním světě hodně, ať v ulicích našich měst a na venkově i v zemích kde je nesvoboda a kde lidé se válčí. Toto vnitřní rozrušení nemusí pramenit z nějaké neuspořádanosti života, ale podobně jako u Nabuchodonozora ze starosti o naplnění svého poslání, o budoucnost.

Král žádal své mudrce, řekněte mi ten sen a poznám, že jste schopni sdělit i výklad. Král tuší, že skutečná moudrost je spojena se schopností rozpoznat i věci běžnému oku neviditelné. Jsou schopni hvězdoporců a v dnešní době třeba vědci sdělit co a jak má člověk v životě dělat?

Jako za dávných dob i dnes je zřejmé, že vnitřnímu chvění a tápání nepomůže člověku porozumět věda a excelentní technika. Když chybí dar prozíravé moudrosti od Boha, nepomohou vědecké propočty ani magické úkony. Je to sám Bůh, kdo v určité chvíli člověka zjizňuje, aby hledal vysvětlení toho, co se mu honí hlavou.

Král se na své poradce rozhněval. Neuměli mu poradit, jejich techniky nefungovaly. Jak vyložit sen, když neznáme jeho obsah? Je třeba říct, že jak král, tak hvězdopřevodci měli pravdu. Král měl oprávněnou potřebu znát původ svého rozrušení, tak poradci nemohli svými prostředky přinést odpověď. A tak, kde je v koncích učenost a nedostává se moudrosti, tam nastupuje násilí. Násilí v dnešním světě bude mít podobné kořeny jako odvěta krále, který se rozhodl nechat své poradce zabít. Násilí je průvodním znakem úzkosti a bezradnosti a duchovní slabosti. Nedostatek duchovní síly je pak vyvažován brutálním uplatňováním síly fyzické.

Ale je tady Daniel, zůstává klidný, protože ví, kdo je soudcem světa, jak naznačuje jeho jméno (Soudcem je Bůh). Moudrostí se Daniel snaží čelit násilí, aby zachránil své přátele i další pohanské učence. A moudrost je v tomto případě u Hospodina. Je to Bůh, kdo může člověku otevřít vnitřní zrak, aby pochopil sen a trápení, které přináší neklid, hledání viníků a potřebu něco zásadního změnit. Daniel nemá okamžité řešení, které by mu padlo z nebe. Žádá si čas a soustředí se k modlitbě. A v modlitebné přípravě nechce stát sám a volá své přátele, aby spolu s ním volali k Hospodinu. Modlitba není pasivní odevzdanost (Ježíš v Getsemane). I proto patří modlitba do našich bohoslužeb. Modlitba nemusí být jen součástí liturgie, ale společným zápasem o pravdu. Bůh dovede nečekaně a překvapivě zasáhnout navzdory všem lidským výpočtům. Díky Bohu vidíme v beznadějných situacích východisko a dostává se nám pravého porozumění životním otázkám a problémům i věcem našemu zraku skrytým. Modlitba je rovněž děkováním. Není to Daniel se svým nadáním vykládat sny, ale Hospodin, kdo přináší rozuzlení a naději. Je to Ježíš Kristus, kdo za nás vstoupil na cestu kříže a byl vzkříšen. *Svatý Bože, tobě patří dík za světlo, které do našeho života přináší Kristova víra naděje a láska. Amen.*

Poslání: *Dědictví nehynoucí, neposkvřené a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase.*

Požehnání: *Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky.*

